

Ferenc Viktória

Nemzetpolitikai Kutatóintézet

Tudományos nyelvi repertoár és akadémiai sikeresség

Kulcsszavak: akadémiai siker, nyelvi repertoár, tudománymetria, többnyelvű tudományművelés

Az akadémiai élet résztvevői számára a tudományos kiválóság indikátorai, a tudományos munkák hatásainak (impaktjának) számszerűsíthető mérési formái mindennapos, már-már a kutatói életstratégiákat is meghatározó szempontokká nőttek ki magukat. Az akadémiai, előmeneteli, valamint finanszírozási döntéseket egyre kizárólagosabban az impakt faktorokon alapuló sorrendek alapján hozzák. A tudománymetriai számháborúban a nyelveknek nagy jelentőségük van, hiszen a tudományos tevékenységek mint a tudástermelés produktumai nyelvileg magas intenzitású tevékenységek. A tudományművelés mindennapos egyéni (tudatos vagy laissez faire) nyelvválasztási döntésekbe ágyazódik. A nyelvi erőforrások megfelelő használata (ide értve az egyén által beszélt összes nyelvváltozatot, regisztert, dialektust, stílust, akcentust egy nyelven belül, vagy különböző nyelveken, az írott és beszélt gyakorlatokban) keretként szolgálnak a tudományos tartalom tállalásának. A nyelvválasztásnak szimbolikus jelentősége is van: egy bizonyos nyelvváltozaton vagy nyelven írni, megszólalni egyúttal értékválasztást is jelent. Az akadémiai sikeresség tudománymetrikai eszközökkel való demonstrálásának követelménye alatt nehéz elképzelni globális elismerést a tudományban a „globális nyelv” használata nélkül. Előadásomban határon túli magyar származású, de hosszabb külföldi tapasztalattal is rendelkező, többnyelvű fiatal kutatókkal készült interjúk (27) alapján vizsgálom a nyelvi erőforrások használatát befolyásoló szocializációs szakaszokat (a szülőföldön, külföldi országokban és Magyarországon) és az itt tetten érhető ideológiákat, illetve a nyelvek szerepét az akadémiai sikerességben intejúalanyaink személyes nézőpontjából.